

ĐỀ HỌC SINH GIỎI VĂN 9
(Thời gian làm bài 120 phút)

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

... Khi ai đó gieo những hạt mầm tốt đẹp, nhất định nó sẽ có ngày nảy nở thành vụ mùa bội thu, khiến cho chủ nhân có không còn trên cõi đời, thì hương hoa thơm, vị quả ngọt vẫn nhắc khôn nguôi về họ. Khi ta gieo một hạt mầm tốt đẹp, ta làm cho cuộc sống của mình tỏa hương.

(...)Cho nên điều cần nhất trên đời là **cảm hứng muốn gieo hạt**, muốn thơm mầm thiện trong mỗi người. Cho nên, một dòng tin tức về một bác doanh nhân nhân hậu ở Sa Đéc đến lúc bệnh trọng, biết không qua khỏi vẫn không ngừng gieo hạt khiến ta phải rưng rưng. Ông nhắc ta phải giữ cho mình hi vọng, dù giữa ôn ào những điều xấu xa, vẫn hi vọng vào lòng tốt và tin vào điều tốt. Tin để tiếp tục gieo. Dầu cho mình đang tuổi nhỏ, cũng hãy bắt đầu vụ mùa thật sớm bằng cách gieo trồng điều tốt đẹp mỗi ngày...

(“Chỉ là những bông cỏ may”- Hà Nhân- Hoa học trò- số 1157)

Câu 1.(1,0 điểm) Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản.

Câu 2. (1,0 điểm) Theo em, “*cảm hứng muốn gieo hạt*” – phần được in đậm trong đoạn trích- được hiểu là gì?

Câu 3 (1,0 điểm) Chỉ ra và phân tích giá trị nghệ thuật của phép tu từ được sử dụng trong câu văn: “*Khi ai **đó** gieo những hạt mầm tốt đẹp, nhất định nó sẽ có ngày nảy nở thành vụ mùa bội thu, khiến cho chủ nhân có không còn trên cõi đời, thì hương hoa thơm, vị quả ngọt vẫn nhắc khôn nguôi về họ.*”

Câu 4. (1,0 điểm) Theo em, giữa việc gieo hạt mầm tốt đẹp trong chính mình với gieo hạt mầm tốt đẹp cho người khác, điều gì quan trọng hơn? Vì sao?

PHẦN II. VIẾT (16,0 điểm)

Câu 1. (6.0 điểm) Em hãy viết bài văn nghị luận ngắn trình bày suy nghĩ của bản thân về ý kiến được gọi ra ở phần đọc – hiểu: “*Khi ta gieo một hạt mầm tốt đẹp ta làm cho cuộc sống của mình tỏa hương.*”

Câu 2. (10 điểm). Có nhận định cho rằng “Truyện ngắn đó là một kỳ quan nghệ thuật bé nhỏ nhưng có sức chấn động phi thường”, hãy chứng minh nhận định đó qua truyện ngắn dưới đây?

TIẾNG VỌNG RỪNG SÂU

Có một cậu bé ngộ nghịch hay bị mẹ khiển trách. Ngày nọ giận mẹ, cậu chạy đến một thung lũng cạnh rừng rậm. Lấy hết sức mình, cậu hét lớn: “Tôi ghét người”. Khu rừng có tiếng vọng lại: “Tôi ghét người”. Cậu bé hốt hoảng quay về, sà vào lòng mẹ khóc nức nở. Cậu bé không sao hiểu được từ trong rừng lại có tiếng người ghét cậu.

Người mẹ cầm tay con, đưa cậu trở lại khu rừng. Bà nói: “Giờ thì con hãy hét thật to: Tôi yêu người”. Lạ lùng thay, cậu bé vừa dứt tiếng thì có tiếng vọng lại: “Tôi yêu người”. Lúc đó, người mẹ mới giải thích cho con hiểu: “Con ơi, đó là định luật trong cuộc sống của chúng ta. Con cho điều gì, con sẽ nhận điều đó. Ai gieo gió thì ắt gặt bão. Nếu con thù ghét thì người cũng thù ghét con. Nếu con yêu thương người thì người cũng yêu thương con”.

-----HẾT-----

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM

I. ĐỌC HIỂU(4 điểm)

Câu	Hướng dẫn chấm	Điểm
Câu 1	Phương thức biểu đạt chính của văn bản là nghị luận	1,0
Câu 2	Cảm hứng muốn gieo hạt là mong muốn được lan tỏa yêu thương, làm những điều tốt đẹp, có ý nghĩa cho cuộc sống	1,0
Câu 3	- Biện pháp tu từ ẩn dụ: + gieo những hạt mầm tốt đẹp chỉ cho việc làm có ích, có ý nghĩa + vụ mùa bội thu, hương thơm, vị quả ngọt chỉ những điều tốt đẹp, hạnh phúc, thành công - Tác dụng: Việc sử dụng phép ẩn dụ nhằm tăng sức gợi hình, sức thuyết phục, nhấn mạnh thái độ sống tích cực, đam mê cống hiến sẽ mang lại nhiều giá trị tốt đẹp.	0,5 0.5
Câu 4	Việc gieo hạt mầm tốt trong chính mình với việc gieo hạt mầm tốt đẹp cho người khác có sự liên kết, tác động lẫn nhau: - Khi bản thân mình tự nhận thức được cần sống thế nào cho tốt: hướng thiện, loại bỏ những điều xấu xa, ích kỷ thì mình mới nhìn mọi thứ theo hướng tích cực, có trách nhiệm. - Khi mình có một trái tim hướng thiện, tâm thế sẵn sàng thì việc lan tỏa yêu thương, chia sẻ những điều có ích với mọi người sẽ dễ dàng hơn, góp phần thúc đẩy cuộc sống tốt đẹp	0,5 0,5

II. VIẾT (16 điểm)

Câu 1	Nghị luận xã hội.	6,0
	a, Yêu cầu về kỹ năng: Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.	
	b.Yêu cầu về kiến thức: Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách nhưng luận điểm phải rõ ràng , dẫn chứng , lí lẽ phải phù hợp . Sau đây là một số gợi ý.	
	Mở bài : Dẫn dắt và giới thiệu được vấn đề cần nghị luận: khi ta gieo một hạt mầm tốt đẹp ta làm cho cuộc sống của mình tỏa hương	0,5
	Thân bài: * Giải thích: - Gieo hạt mầm: sự cho đi, trao gửi/ khơi ý nghĩ đẹp, nói lời hay hoặc làm việc tốt. - Tỏa hương: cuộc sống trở nên tươi đẹp, hạnh phúc. => Chủ động tạo ra điều tốt đẹp sẽ khiến cuộc sống chính chúng ta ý nghĩa hơn. * Bàn luận Vì sao phải gieo những hạt mầm tốt đẹp? + Cuộc sống không bao giờ bằng phẳng, không ai có thể biết được ngày mai mình sẽ thế nào. Bởi thế, mỗi ngày, chúng ta cần nỗ lực hết mình để sống, học tập và làm việc, biết gieo những điều tốt đẹp, làm những việc tốt. + Cuộc sống cũng luôn có những khoảnh khắc để những điều tốt đẹp tỏa sáng. Những việc làm bình dị của những con người bình dị cho ta có niềm tin vào những điều tốt đẹp trong cuộc sống... Dẫn chứng về những con người biết gieo mầm: + Giúp đỡ người khó khăn. + Những bác sĩ WHO tình nguyện đến các vùng bị thiên tai/ chiến tranh. + Nụ cười thân thiện với người khác... <i>(HS biết lấy dẫn chứng và lí lẽ phù hợp để làm sáng rõ vấn đề)</i> <u>Ý nghĩa</u>	1,0
	* Bàn luận mở rộng ... - Còn những người sống ích kỷ, chỉ nghĩ đến bản thân - Gieo mầm chỉ vì sự “tỏa hương” của bản thân mình, đó cũng là	2,0

	ích kỷ. - Tỏa hương có khi chính là có một ý nghĩa, một giá trị tinh thần đối với xã hội, chứ không chỉ là vì bản thân mình. * Liên hệ, rút ra bài học: Hãy biết mở lòng, bởi mỗi nụ cười, mỗi lời nói... của mình có thể là hạt mầm tốt đẹp ta gieo trong lòng mọi người, để cuộc sống này thêm phần đẹp đẽ... Kết bài: khẳng định vấn đề	0,5
	Giám khảo nên khuyến khích thưởng điểm cho những bài có lập luận thuyết phục, hành văn chặt chẽ, có dẫn chứng phù hợp	
Câu 3	Nghị luận văn học.	10,0
	Yêu cầu về kỹ năng: Làm đúng kiểu bài nghị luận văn học (nghị luận ý kiến về tác phẩm thơ) Bố cục mạch lạc, trọn vẹn, hệ thống luận điểm rõ ràng lập luận chặt chẽ chứng giàu sức thuyết phục. Ngôn ngữ trong sáng khúc chiết, có chất văn, không mắc lỗi chính tả trong dùng từ, đặt câu ... Khuyết khích những bài có tính sáng tạo như có cách diễn đạt mới mẻ thể hiện suy nghĩ sâu sắc, giàu cảm xúc ...	
	1. Mở bài: Giới thiệu truyện ngắn “Tiếng vọng rừng sâu”, trích dẫn nhận định. 2. Thân bài: a. Giải thích nhận định: – Khái niệm truyện ngắn: truyện ngắn là tác phẩm tự sự cỡ nhỏ với một dung lượng hiện thực, số lượng nhân vật, sự kiện, thời gian, không gian...tương đối hạn chế. Nói truyện ngắn là “<i>một kì quan nghệ thuật bé nhỏ nhưng có sức chấn động phi thường</i>” là cách nói có tính liên tưởng, so sánh: + Kì quan nghệ thuật: công trình nghệ thuật độc đáo, có sức hấp dẫn đặc biệt. + Kì quan nghệ thuật bé nhỏ: quy mô nhỏ bé, có tính giới hạn. + Có sức chấn động phi thường: Có giá trị và sức tác động, ảnh hưởng rộng lớn tới người đọc. ➔ Nhận định vừa nêu lên đặc trưng cơ bản của truyện ngắn: một thể loại bị giới hạn về thể giới nghệ thuật nhưng có sức khái quát cao về giá trị tư tưởng vừa khẳng định và đề cao vị trí cũng như sức hấp dẫn đặc biệt của thể loại này. b. Chứng minh qua truyện ngắn:	0,5 1,0 5

	*Hình ảnh người con -Tính cách: ngộ nghĩnh hay bị mẹ khiển trách: Bướng bỉnh giống như rất nhiều đứa trẻ trong cuộc sống ta gặp -Hành động: Tức giận, vào rừng hét “tôi ghét người”: Xốc nổi, không hiểu được nhưnxxg lo lắng, tấm lòng của mẹ, xả bực tức một cách vô cớ. -Tâm trạng: sợ hãi khi nghe rừng vọng lại: Những bản khoảnh, thắc mắc, không thể lí giải được, sự ngây thơ rất đáng yêu, cần được gia đình che chở, bao bọc ➔Xây dựng nhân vật mang nét riêng độc đáo, tạo sự thu hút đối với người đọc. *Hình ảnh người mẹ: -Tính cách: Hay khiển trách con: Nghiêm khắc, yêu thương con, muốn dạy con thành người. -Hành động: cho con vào rừng lần nữa: Muốn giải thích tường tận cho con hiểu, giúp con vơi đi sợ hãi, lo lắng -Thái độ: yêu cầu con nói câu “Tôi yêu người”: Muốn con nhận ra giá trị của tình yêu thương và cho đi trong cuộc sống. -Thông điệp mẹ đưa ra: Cần biết trao yêu thương, biết kiềm chế cảm xúc của bản thân, không nói lời tổn thương người khác bởi chính ta sẽ là người phải nghe đầu tiên. ➔Tấm lòng cao cả, vĩ đại của một người mẹ khiến ta xúc động, nghẹn ngào. Nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật hợp lí, độc đáo, phù hợp. 3. Kết bài: Cảm nhận về nội dung và nghệ thuật của truyện ngắn “Tiếng vọng rừng sâu”, đánh giá lại ý nghĩa của nhận định	1,0 1,5 0,5
	Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.Hành văn trôi chảy, đúng chính tả	0,5
Lưu ý	Nếu học sinh sa vào phân tích tác phẩm thì chỉ cho nửa số điểm	